

«Ахсаан дойдутугар»
орто бөлөххө ахсаан дьарыга

Сыала-соруга:

- 5-кэ диэри ахсааны чинэтии, геометрической фигуралары араара үөрэнии;
- счетнай палочкаларынан геометрической фигуралары оноро үөрэнии;
- оҕо толкуйдуур дьобурун сайыннарыы, билэр-көрөр баҕатын уһугуннарыы, ахсаанга интэриэһи үөскэтии;

Туттуллар тэриллэр: мэкчиргэ мааската, сыыппаралар, геометрической фигуралар, сыыппаралардаах мааскалар, счетнай палочкалар, 5 араас дьүһүннээх соруудахтаах суруктар, мэтээллэр, музыка, колонка.

Дьарык хаамыта:

Иитээчи : Төгүрүччү олордубут, мин санарарбын үтүктэн иһэбит:

Күн диэки тардыһабын (илиилэрин өрө ууналлар)

Илиилэрбин уунабын (иннигэр ууналлар)

Сага күнү уруйдуубун (икки илиилэринэн далбаатыыллар)

Күн курдук мичээрдибин (бэйэ-бэйэбитигэр мичээр бэлэхтэһэбит).

Иитээчи: Оҕолоор, эһиги айанныргытын сөбүлүүгүт дуу?

Тугунан айанныахха сөбүй? (массынанан, самолетунан, борокуотунан, поёһунан о.д.а.)

Иитээчи : Биһиги билигин айанныахпыт, ол гынан баран айаммыт “аптаах” буолуоҕа.

Биһиги **АХСААН ДОЙДУТУГАР** барыахпыт. Онно барарбытыгар аптаах тыллары этиэхтээхпит.

Атахпытынан хаамабыт

Илибитинэн таһынабыт

Төгүрүччү эргийэбит

Уонна сиэттиһэбит.

Харахпытын симэбит уонна “аах” диэн улаханлык сангарабыт, оччогуна биһиги ахсаан дойдутугар баар буолуохтаахпыт (аптаах музыка тыаһыыр, оҕолор аптаах дойдуга баар буолаллар)

Оҕолоор, көрүн эрэ, биһигини ким көрсөрүй?

Иитээчи: Мэкчиргэ – ахсаан дойдутун тойоно (повелитель)! Көрүн эрэ, манна наһаа элбэх сыыппаралар, фигуралар бааллар эбит. Мэкчиргэ эһиэхэ айанныт кэмигэр араас соруудахтары толорорго ынырар. Уонна бу соруудахтаах суруктары биэрэр. Маны биһиги толоруохтаахпыт. Айанныбыт дуо?

Иитээчи_: Хас сурук баарын аабыахайын эрэ (сурук ахсаанын аабаллар). Сөп, биэс. Хайдах дьүһүннээхтэрий?(кыһыл, от күөх, саһархай, халлаан күөх, манан)

Иитээчи : Ханнык суругу арыяабыт?

Иитээчи : Бастакы соруудах - бастакы сурук!(саһархай дьүһүннээх суругу арыяабыт) Маннык соруудах эбит. 10-на диэри ахсааны өрө уонна таннары аабын.

Иитээчи : Маладыастар! Бастакы соруудабы толордубут. Салбыы айанныбыт.

Иккис суругу ылабыт (кыһыл дьүһүннээх суругу арыяабыт) Маннык соруудах эбит. Геометрической фигуралары ааттарын уонна дьүһүннэрин эт (үс муннук, төгүрүк, түөрт муннук, көнө муннук, ньолбофор)

Иитээчи : Маладыастар! Салбыы барабыт. Үһүс сурук (халлаан күөх дьүһүннээх суругу арыяабыт). Маннык соруудах.

Иитээчи: “Муммут сыппаралары миэстэлэрин буллар” диэн соруудах (дуоскаба магниттаах сыппаралар тураллар). Сыппаралар ыһыллан тураллар, ону биһиги сааһылахтаахпыт. Бастаан ханнык сыппара турарый? Бэрээдэгинэн туруоруохтаахпыт.

Мэкчиргэ : Бу соруудабы эмиэ сөпкө толордугут, маладыастар.

Иитээчи : Салбыы барабыт. Төрдүс сурук. (от күөх дьүһүннээх суругу арыяабыт). Маннык соруудах.

Мэкчиргэ биһигини оонньоуон баһарар эбит, оҕолоор. Оонньоуу быраабылатын истин эрэ. Биһиги билигин сыппаралар буолабыт, музыка тыаһыыр, музыка тохтоотобуна сыппаралар миэстэлэринэн булан тура охсуохтаахтар (төбөлөрүгэр сыппаралаах мааска кэтэллэр)

Иитээчи : Оонньоуну сөбүлээтигит дуо? Маладыастар!

Билигин бүтэһик соруудахпыт. Бэһис соруудах (манан дьүһүннээх суругу ылабыт). Ону толоробутугар биһиги остуолга олорон эрэн оноруохтаахпыт. Мин эһиэхэ счетнай палочкалары биэрэбин. Эһиги мантан араас геометрической фигуралары таһаарыахтаахпыт. Бастаан үс муннугу таһаарын, онтон түөрт муннугу. Кинилэр тугунан майгынаһалларый? (муннуктаахтар), оттон туох уратылаахтарый? (3 муннук 3 муннуктаах уонна 3 өрүттээх. 4 муннук 4 муннуктаах уонна 4 өрүттээх).

Иитээчи : Соруудахтарыбытын барытын толордубут. Маладыастар. Ахсаан дойдутугар бара сылдыбыккытын сөбүлээтигит дуо, оҕолоор? Мэкчиргэ биһиэхэ барыбытыгар наһаа кыһаллан соруудахтары толорбуспут иһин мэтээл бэлэхтиир. Чэ, аны аптаах тылбытын этэн төттөрү дьыссаппытыгар барабыт.

Атахпытынан хаамабыт,

Илибитинэн таынабыт,

Төгүрүччү эргийэбит

Уонна сиэттиһэбит.

Харахпытын симэбит уонна “аах” диэн эмиэ улаханнык саһарабыт, дьыссаппытыгар кэллибит.

Манан айаммыт бүтэр, көрсүөххэ диэри.